

18. Jalema

Gaan voor Goud

Familiebedrijf Jalema heeft vier complete productlijnen met Cradle to Cradle Silver-certificaat, maar de producent van professionele archiefsystemen en kantoorartikelen streeft naar meer. Op weg naar dat doel gaan duurzaamheid en pragmatisme hand in hand, zegt technisch adjunct-directeur Geert Leenen. “Als bedrijf moet je uitzoeken hoe je grote stappen kunt zetten, die organisatorisch zijn te verhapstukken.”

Met 153 Cradle to Cradle gecertificeerde producten staat Jalema duidelijk op de duurzame kaart.

////////////////////////////////////

In 1947 neemt de familie Westendorff het in de jaren twintig opgerichte Jalema over. Met de productie van ordners, plastic mappen en kantoorartikelen wordt de basis gelegd voor de huidige onderneming, die eind jaren vijftig succes verwerft dankzij de ontwikkeling van een systeem waarbij archiefmappen slechts aan één op-hangpunt worden opgehangen. Ziekenhuizen en de grafische branche stappen erop over en het in Reuver gevestigde Jalema groeit. Gedurende de jaren die volgen, wordt winst maken op een maatschappelijk verantwoord ondernemende manier belangrijker. Zodoende maken verstandelijk gehandicapten sinds eind vorige eeuw deel uit van het team en vijf procent van de winstdeling van vaste medewerkers gaat, verdubbeld door Jalema, al twee decennia naar een eigen sociaal fonds dat goede doelen steunt. Nu, ruim vijftig jaar nadat de Westendorffs aan het roer zijn gekomen, loopt het bedrijf wederom voorop. Met 153 Cradle to Cradle gecertificeerde producten staat Jalema duidelijk op de duurzame kaart. Bij de overheid, die sinds januari 2010 duurzaam moet inkopen, en bij andere klanten in het kielzog.

“Cradle to Cradle is één vorm van duurzaamheid, er zijn er meerdere. Het voordeel van C2C-certificering is dat vrijwel alle aspecten binnen een bedrijf op duurzaamheid worden getackeld, van omgeving tot energie, van

mensen tot de verdere keten.” Technisch adjunct-directeur Geert Leenen - vanaf 2005 in dienst bij Jalema - stelt dat medewerkers anders naar de omgeving zijn gaan kijken sinds Cradle to Cradle door het bedrijf is omarmd. “Onze productieleider heeft een leverancier gevonden, die kwalitatief goede reinigingsmiddelen levert op plantaardige basis. Over zulke zaken dachten we voorheen niet na.” Maar alvorens het felbegeerde C2C-Silver op de Jalema-producten kan prijken, moeten ze behoorlijk worden aangepakt. “Nadat we onze doelstelling hadden geformuleerd, zoveel mogelijk bestaande en nieuwe producten volgens de Cradle to Cradle criteria maken, begon het echte werk pas. Want trainingen verschaffen weliswaar inzicht in de filosofie, maar leren je niet hoe je die in de praktijk moet omzetten naar een productieproces.”

Zo leidt een EPEA-quick scan van de basismaterialen van Jalema-mappen meteen tot nieuwe uitdagingen. Er is onvoldoende informatie beschikbaar over de daarin verwekte stoffen om tot een conclusie te komen, meldt EPEA. Jalema gebruikt contacten om de benodigde informatie bij toeleveranciers los te peuteren. “Als je een goede verstandhouding met ze hebt, is dat geen probleem.” Het daarop volgende EPEA-oordeel luidt dat niet alle stoffen aan de C2C-criteria voldoen. “Vergelijk het maar met asbest. Het is goed dat het is verboden, maar asbest heeft bepaalde eigenschappen waaraan het indertijd andere materialen ontbrak. Daar liepen wij ook tegenaan.” Gesprekken met toeleveranciers over alternatieven volgen. De meeste reageren positief, een enkele samenwerking wordt verbroken. “Op zoek naar nieuwe mogelijkheden hebben we ook met ondernemers in het C2C-circuit gepraat. Wie niet in concurrerende zaken zat, was meestal heel open.”

‘Twee ton’ aan C2C-investeringen later is een aantal processen opnieuw ingericht, het Silver ingelijst en groeit de Jalema-afzet bij de overheid. “Die ontwikkelt zich nog op duurzaamheidsgebied. Het voordeel van koploper zijn, is dat je op dat niveau mee mag discussiëren.” Binnen de

fabrieksmuren wordt ondertussen flink verder getimmerd aan de duurzame bedrijfsvoering. Leenen somt op: “De inkt die we gebruiken is niet toxisch, 80 tot 90 procent van de industrieel gebruikte mappen wordt gerecycled tot archiefdozen, twee van de drie onderdelen van de JalemaClip, waarmee documenten worden samengebundeld, worden hergebruikt en we storten of verbranden helemaal niets uit het productieproces”. De Cradle to Cradle certificering wordt bovendien nadrukkelijk gepromoot. In een markt waar een prijsverschil van drie cent bepaalt of een product kostendekkend wordt verkocht, is dat hard nodig. “Duurzaamheid wordt nog altijd geassocieerd met duur. Klanten zijn wel geïnteresseerd, maar roepen echt niet meteen ‘halleluja’ zodra je duurzame veranderingen doorvoert. Verkoopmedewerkers moeten daar hard aan trekken. In het begin waren zij overigens eveneens sceptisch. Ze vroegen zich hardop af of klanten die ‘oude rommel’, zoals hergebruikte cliponderdelen, wel wilden kopen.”

Toen wij net voor Cradle to Cradle hadden gekozen, vroegen we ons af hoe we daarmee concreet aan de slag moesten gaan.

////////////////////////////////////

In een poging om verdere verduurzaming te bewerkstelligen, overweegt de leiding op een zeker moment om de JalemaClip zonder kleurstoffen op de markt te brengen. De clip lijkt in kleurloze staat echter uit één geheel te bestaan, waardoor klanten behoefte hebben aan additionele uitleg over het gebruik. Een te kostbare gelegenheid voor een product van een paar dubbeltjes. Om heel andere redenen onhaalbaar is de gewenste overschakeling op led-verlichting: de lichtkwaliteit blijkt niet goed genoeg te zijn. En vandaag bezorgt de energiedoelstelling Leenen enige Cradle to Cradle hoofdbrekens. “Ik dacht dat het gebruik van goede groene stroom in kannen en kruiken was, maar het lijkt alsnog een heikel punt te worden. Tja, de vervolgstappen van Silver naar

← Arnato Insteekmap © Jalema

← Secolor Clipexmap © Jalema

← Infinio Bijlagepocket © Jalema

Gold zijn nu eenmaal veel moeilijker dan de stappen daaraan voorafgaand. Dat geldt voor ons als één bedrijf, maar ook voor de rest van de keten.”

Met distributeurs in 45 landen en Jalema-vestigingen in België, Frankrijk en de Verenigde Staten heeft de directie de handen vol aan die keten. Regelmatig staat de maatschappelijk verantwoord ondernemen-filosofie (‘en strategie, want die moet je ervan maken’) op de agenda tijdens het internationale managementoverleg. “België ligt redelijk op één lijn met Nederland. Maar in de Verenigde Staten, het land van Cradle to Cradle certificeringinstituut MBDC, hebben ze in de kantoorartikelenbranche zelfs nog nooit van duurzaamheid gehoord. Daar is dus nog een lange weg te gaan.”

Duurzaamheid wordt nog altijd geassocieerd met duur. Klanten zijn wel geïnteresseerd, maar roepen echt niet meteen ‘halleluja’ zodra je duurzame veranderingen doorvoert.

////////////////////////////////////,

En een lange weg is het voor alle bedrijven die zich op maatschappelijk verantwoord ondernemen, duurzaamheid en Cradle to Cradle storten. Na elke stap voorwaarts verrijzen immers weer nieuwe uitdagingen aan de horizon. Wie daarvan is doordrongen, laat zich niet zo snel ontmoedigen. Pak mogelijke kansen, luidt de boodschap van Geert Leenen, ook al is verandering in het begin misschien moeilijk. “Toen wij net voor Cradle to Cradle hadden gekozen, vroegen we ons af hoe we daarmee concreet aan de slag moesten gaan. Om het traject overzichtelijker te maken, hebben we ons eerst verdiept in de theorie erachter. Het blijkt veelal om chemie te draaien, iets waar wij weinig vanaf weten. De quick scan die we vervolgens met financiële steun van Industriebank Liof hebben laten doen, was heel belangrijk. Je krijgt de gelegenheid om ergens aan te snuffelen.

Een dergelijke kans moet je meteen grijpen. Daarna is het zaak exact voor ogen te houden wat je wilt bereiken en er naartoe werken. Jalema weet dat al, wij gaan voor Cradle to Cradle goud.”

•

Gwen Teo voor REcentre
Geïnterviewd / Geert Leenen, Technisch adjunct-directeur

Jalema B.V.
Dr. Poelsstraat 11
5953 NP Reuver
Nederland

www.jalema.nl
www.jalema.com

Sector • Bureau materialen

Oprichtingsjaar • nvt

Aantal werknemers • 80

Jaarlijkse omzet (2009) •
15 miljoen EUR